

**Sprawozdanie z realizacji zadań
z zakresu wspierania rodziny
za rok 2022**

PREZYDENT MIASTA PIŁY

/-/ Piotr Głowski

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Działanie realizowane w 2022r. w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny Miasta Piły na lata 2020 – 2022	3
2.1. Praca socjalna	3
2.2. Asysta rodzinna	4
2.3. Nieodpłatne specjalistyczne poradnictwo	10
2.4. Działania na rzecz powrotu dzieci z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych	11
2.5. Projekt „Czas na rodzinę”	12
2.6. Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze wsparcia dzieci i rodzin	13
2.7. Pomoc finansowa dla rodzin z dziećmi	14
2.8. Pozostała działalność na rzecz rodzin z dziećmi	15
3. Wydatki w ramach realizacji celów Gminnego Programu Wspierania Rodziny Miasta Piły na lata 2020 – 2022	17
3.1. Wydatki związane z zatrudnieniem asystentów rodziny	17
3.2. Wydatki gminy Piła na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	18
3.3. Pozostałe wydatki na realizację zadań z obszaru wsparcia rodziny	19
4. Osiągnięte rezultaty	21
5. Planowane działania i potrzeby związane z ich realizacją	22
Spis wykresów	24
Spis tabel	24

1. Wstęp

Wspieranie rodziny jest obligatoryjnym zadaniem gmin wynikającym z *ustawy z dnia 9 czerwca o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*. Ustawa ta określa zadania gmin, które mają na celu poprawę funkcjonowania rodzin z dziećmi przeżywających kryzys i borykających się z trudnościami w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczych. Realizacja zadań w obszarze wspierania rodziny odbywa się w oparciu o opracowane przez gminę 3 - letnie programy wspierania rodziny.

Niniejsze sprawozdanie pokazuje stan realizacji ustawowych zadań gminy w zakresie wspierania rodziny w roku 2022, w oparciu o *Gminny Program Wspierania Rodziny Miasta Piły na lata 2020 – 2022*, przyjęty uchwałą Rady Miasta Piły Nr XIX/206/20 z 28 stycznia 2020r.

Zgodnie z art.179 *ustawy z dnia 9 czerwca o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* w terminie do dnia 31marca każdego roku wójt składa Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

2. Działania realizowane w 2022r. w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny Miasta Piły na lata 2020-2022

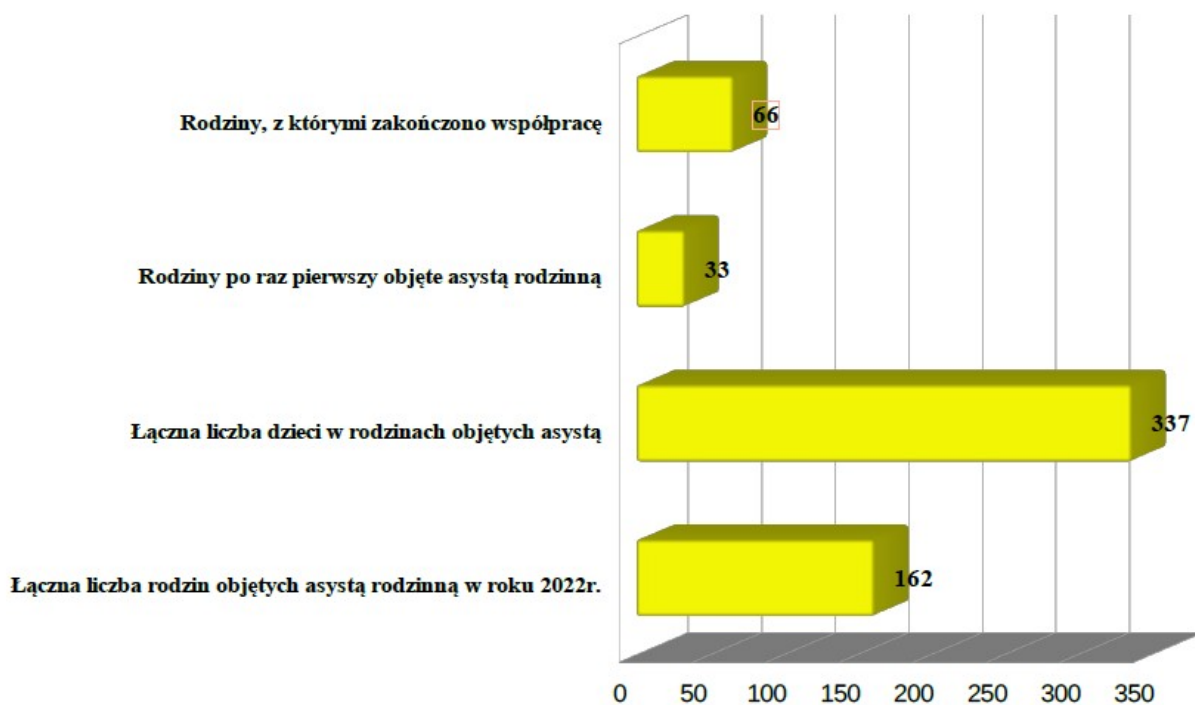
2.1. Praca socjalna

Jednym z podstawowych zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pile jest prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami przeżywającymi różnego rodzaju trudności. Praca ta ma na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych.

W 2022r. pracą socjalną objęto **1 903** rodziny liczących **3 870 osób** , w tym **649** rodzin, liczących ogółem **1 393** osoby, otrzymało pomoc wyłącznie w postaci pracy socjalnej. Pracownicy wykorzystują różnego rodzaju narzędzia i techniki pracy socjalnej, w tym kontrakt socjalny. W ubiegłym roku zawarli kontrakty socjalne z **117** rodzinami. Wśród rodzin objętych pomocą społeczną, w tym również pracą socjalną, były **593** rodziny z dziećmi.

2.2. Asysta rodzinna

Asysta rodzinna jest zadaniem, które gmina Piła realizuje od momentu wejścia w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tj. od stycznia 2012 r. Wiodącą rolę pełni tu Zespół ds. Asysty Rodzinnej, który funkcjonuje w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pile. Podobnie jak w poprzednich latach, w 2022r. w skład zespołu wchodziło **13** asystentów rodziny, którzy obejmowali wsparciem **162** rodziny, w których wychowywało się łącznie **337** dzieci. Wśród rodzin, z którymi pracowali asystenci, była **1** rodzina, w której asysta realizowana w oparciu o *ustawę z dnia 14 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”*. W minionym roku asystą po raz pierwszy objęte zostały **33** rodziny, natomiast pracę zakończono z **66** rodzinami.

Wykres 1. Dane o rodzinach objętych wsparciem asystentów rodziny

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pile

Rodziny, które w minionym roku korzystały ze wsparcia asystentów rodziny można podzielić na kilka typów. Przetawia to tabela.

Tabela 1. Typy rodzin objętych asystą w 2022r.

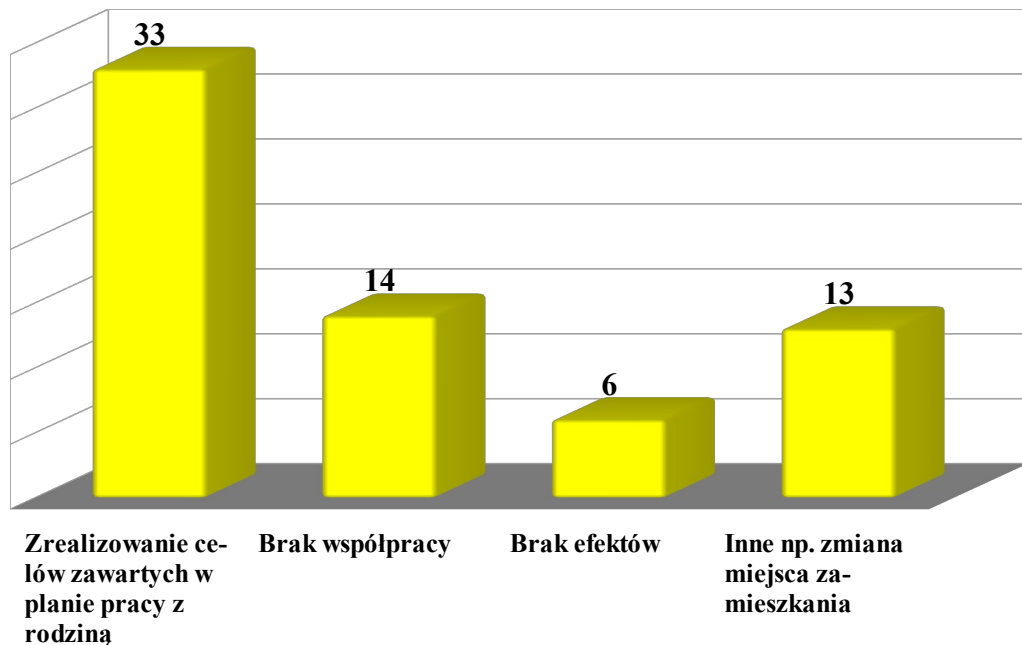
Wyszczególnienie		Liczba rodzin
Rzeczywista liczba rodzin objętych asystą w 2022r.		
Podział rodzin ze względu na sposób przyznania asysty	Za zgodą rodziny	149
	Zobowiązanie postanowieniem sądu	13
Podział rodzin ze względu na skład rodziny*	Rodziny sprawujące opiekę nad dziećmi	133
	Rodziny, z których dzieci są umieszczone w pieczy zastępczej	42
	Rodzina spodziewająca się pierwszego dziecka	1
	Rodziny sprawujące opiekę nad dziećmi, posiadające jednocześnie dzieci umieszczone w pieczy zastępczej	14

*liczby rodzin nie należy sumować

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy społecznej w Pile.

W ubiegłym roku asystenci rodziny zakończyli pracę z **66** rodzinami. Powody zakończenia asysty przedstawia poniższy wykres.

Wykres 2. Powody zakończenia asysty w 2022r.

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pile

Asystenci, zgodnie z *ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*, prowadzą pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub innym miejscu wskazanym przez rodzinę. Działania podejmowane są wspólnie z rodzinami, przy aktywnym udziale ich członków. Należą do nich między innymi:

- planowanie budżetu domowego,
- wspieranie kobiet w ciąży, edukowanie ich w zakresie pielęgnacji noworodków i małych dzieci,
- trening w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym: przygotowywania posiłków, utrzymania porządku w miejscu zamieszkania, planowanie budżetu domowego,
- edukowanie w zakresie spędzania czasu wolnego z dziećmi, modelowanie zabaw rodziców z dziećmi,
- organizowanie pomocy w lekcjach dla dzieci,
- pomoc rodzicom w nawiązywaniu kontaktu z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi i placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, w których przebywają,
- towarzyszenie rodzinom przy sprawach urzędowych, wsparcie w wypełnianiu wniosków o przyznanie świadczeń, przygotowaniu pism do urzędów i instytucji,
- wsparcie rodziców biologicznych podczas spotkań z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej, a także podczas urlopowań tych dzieci do rodzinnego domu,

Asystenci rodziny podejmują również szereg innych działań na rzecz rodzin, z którymi pracują. Ilustruje to poniższa tabela.

Tabela 2. Inne działania w zakresie wspierania rodziny podejmowane przez asystentów rodziny

Wyszczególnienie	Liczba działań
Sporządzanie ocen okresowych sytuacji rodziny objętych wsparciem asystenta rodziny	369
Opracowanie planów pracy z rodziną	230
Opracowanie pism do rodzin objętych asystą oraz zapytań do jednostek pracujących w obszarze wsparcia dziecka i rodziny	242
Sporządzanie sprawozdań do sądu o sytuacji rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w w pieczy zastępczej	71

Opracowanie pism o sytuacji rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz opinii o rodzinach zastępczych oraz kandydatach do pełnienia tej funkcji*	231
Prowadzenie nadzorów u opiekunów tymczasowych małoletnich obywateli Ukrainy, przebywających w Polsce w związku z działaniami wojennymi w ich ojczyźnie	43
Sporządzanie pism do sądu oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych, w tym opinii o możliwości sprawowania opieki nad dziećmi przez rodziców biologicznych, a także informacji o funkcjonowaniu opiekunów opiekunów tymczasowych małoletnich obywateli Ukrainy	80

* Pisma sporządzali również pracownicy socjalni

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pile

Katalog działań asystentów rodziny jest bardzo szeroki. Działania podejmowane w rodzinach są uzależnione od ich potrzeb oraz od poziomu kompetencji opiekuńczo-wychowawczych.

W minionym roku, w związku z wybuchem wojny na terenie Ukrainy, do Polski zaczęli przybywać uchodźcy, wśród których były również małoletnie dzieci, których rodzice pozostali w swoim kraju. W związku z tymi wydarzeniami weszła w życie nowa ustawa, tj. *ustawa z dnia 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego państwa*, która nałożyła na gminy nowe zadania z obszaru wspierania rodzin z dziećmi, między innymi nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekunów tymczasowych tych dzieci, których ustanawiały sądy rodzinne. Sąd Rejonowy w Pile ustanowił na terenie Piły **44** opiekunów tymczasowych dla **47** dzieci. Nadzór nad nimi prowadzili asystenci rodziny.

Aby praca z rodzinami była prowadzona w profesjonalny sposób, asystenci rodziny, jak również pracownicy socjalni, systematycznie uczestniczą w szkoleniach, konferencjach i superwizjach.

Tabela 3. Udział asystentów rodziny i pracowników socjalnych w szkoleniach i konferencjach w 2022r.

Lp.	Tytuł szkolenia	Asystenci rodziny	Pracownicy socjalni
1.	Kontrakt socjalny – szkolenie expert	x	5
2.	Zmiany Pomoc Społeczna , dodatek osłonowy i 500 plus	x	1
3.	Metody i techniki pracy socjalnej - Praca socjalna z osobą z zaburzeniami psychicznymi i jej rodziną - nowe formy wsparcia Projekt	x	2
4.	Uzależnienia behawioralne - nowe zadania w pracy MGKRPA - profilaktyka , zagrożenia	x	1
5.	Zapewnienie bezpieczeństwa pracowników socjalnych w trakcie wykonywania czynności zawodowych	x	1
7.	Podstawowa Komunikacja w Pomocy Uchodźcom - obywatelom Ukrainy	x	4
8.	Podejście skoncentrowane na rozwiązaniach	x	2
9.	Szkolenie na temat przeciwdziałania handlowi ludźmi	x	1
10.	Bezpieczeństwo pracowników socjalnych w trakcie wykonywania czynności zawodowych	x	6
11.	Jak sobie radzić ze stresem i przeciwdziałać wypaleniu zawodowemu	x	4
12.	FASD jako zaburzenia neurorozwojowe, funkcjonalne i zdrowotne	11	22
13.	OPS a osoby chore psychicznie	x	3
14.	Sytuacja dziecka w rodzinie uwikłanej w przemoc – konferencja	x	3
15.	Studium interwencji kryzysowej	x	1
16.	Praktyczne wykorzystanie wiedzy o przywiązaniu w zabezpieczaniu dzieci porzuconych	x	5
17.	EU-BELONG: Międzykulturowe podejście do integracji migrantów w regionach Europy	x	1
18.	Pomoc prawna i ochrona dziecka pokrzywdzonego	x	1
19.	Wielkopolski Model Pracy ze sprawcą przemocy w rodzinie	x	1
20.	Samoobrona z wykorzystaniem metody WenDo	2	x
21.	Praktyczne szkolenie z FASD dla profesjonalistów cz. I	x	4
22.	Kompleksowe wsparcie rodziny i dziecka z diagnozą FAS/FASD	2	x
23.	Przemoc domowa – najnowsze zmiany w prowadzeniu procedury Niebieskiej Karty w 2023 r.– 2 osoby,	x	2

24.	Wymiar sprawiedliwości i instytucje systemu wspierania rodziny razem na rzecz dziecka	1	x
25.	Pomoc dla obywateli Ukrainy - pakiet wsparcia realizowany przez jednostki sektora pomocy społecznej w ramach specustawy	x	1
26.	Pierwsza pomoc psychosocjalna dla uchodźców	x	17
27.	Prowadzenie oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie	x	1
28.	Interwencja kryzysowa w pracy socjalnej	x	1
29.	Pomoc społeczna dla obywateli Ukrainy - problematyka z realizacją ustawy	x	1
30.	Konferencja Power ON – Wspieranie ofiar przestępstw – 4 osoby,	x	4
31.	Zasady obsługi klienta, radzenie sobie w trudnych sytuacjach w kontaktach z klientami	x	7
32.	Model wsparcia osób doświadczających przemocy w rodzinie – 1 osoba,	x	1
33.	Możliwości wsparcia osób żyjących z demencją w zaawansowanym stadium choroby i ich bliskich - konferencja Rzecznika Praw Obywatelskich i Alzheimer Polska	x	2
34.	Konferencja w obszarze wspierania dziecka i rodziny	1	x
35.	Prawidłowe prowadzenie postępowania w sprawie przyznania pomocy społecznej	x	1
36.	Konferencja – Nie otwieraj drzwi przemocy	x	1
37.	Superwizja indywidualna	7	x
38.	Superwizja grupowa	14*	26

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pile

2.3. Nieodpłatne specjalistyczne poradnictwo

Podobnie jak w poprzednich latach, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile prowadził w 2022 r. działania w zakresie nieodpłatnego, specjalistycznego poradnictwa dla rodzin i osób przeżywających kryzys, mających trudności, w tym w prawidłowym wypełnianiu roli rodzica. Niezmiennie były one realizowane w ramach funkcjonującego w strukturze MOPS w Pile Klubu Integracji Społecznej, Punktu Konsultacyjnego, ogólnej działalności ośrodka oraz w ramach projektów.

Porady udzielane były przez:

- 4 psychologów,

- 3 specjalistów pracy socjalnej z rodziną dotkniętą przemocą w rodzinie,
- 2 pedagogów,
- 2 specjalistów ds. profilaktyki uzależnień,
- 1 mediatora.
- 2 radców prawnych.

Liczbę zrealizowanych porad i konsultacji ilustruje poniższa tabela.

Tabela 3. Nieodpłatne specjalistyczne poradnictwo realizowane w MOPS w Pile w 2022r.

Rodzaj konsultacji	Liczba rodzin korzystających z nieodpłatnego poradnictwa specjalistycznego
Konsultacje psychologiczne	186
Konsultacje pedagogiczne	215
Konsultacje prawne	17
Konsultacje w ramach profilaktyki uzależnień	383
Konsultacje psychologiczne dla dzieci	30
Terapie i mediacje	7

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pile

2.4. Działania na rzecz powrotu dzieci z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych

Wśród rodzin, z którymi asystenci pracowali w 2022r., były 42 rodziny, z których 73 dzieci przebywało w pieczy zastępczej, w tym po raz pierwszy wsparciem asystenta rodziny zostało objętych 12 rodzin, z których 17 dzieci zostało umieszczonych w pieczy zastępczej. Wszystkie dzieci zostały umieszczone w pieczy po wejściu w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w związku z czym gmina Piła zobowiązana była ponosić część odpłatności za ich pobyt w pieczy zastępczej.

Pieczę zastępczą opuściło natomiast 13 dzieci z 9 rodzin, które współpracowały

z asystentem rodziny, w tym:

- 9 dzieci powróciło do 6 rodzin biologicznych,
- 3 dzieci zostało umieszczonych w rodzinach adopcyjnych,
- 1 dziecko osiągnęło pełnoletność.

Pracując z rodzinami, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, asystenci ściśle współpracowali z organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej (głównie z powiatowymi centrami pomocy rodzinie lub miejskimi ośrodkami pomocy rodzinie), a także placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, uczestnicząc w posiedzeniach zespołów do spraw oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, wymieniając korespondencję, czy kontaktując się z pracownikami tych jednostek osobiście, bądź telefonicznie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile został ponadto zobowiązany przez sądy rodzinne do sprawozdawania im (w formie pisemnej) dwa razy w roku, tj do 30 czerwca i do 31 grudnia, sytuacji rodzin biologicznych, udzielanej im pomocy oraz prowadzonej z nimi pracy. Sprawozdania te sporządzane były w oparciu o 39 postanowień sądowych.

2.5. Projekt "Czas na rodzinę"

Rok 2022 był ostatnim rokiem, w którym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile realizował projekt pt., "Czas na rodzinę", współfinansowany ze środków Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa 7 *Włączenie społeczne*, Działanie 7.2 *Usługi społeczne i zdrowotne*, Poddziałanie 7.2.2 *Usługi społeczne i zdrowotne - projekty konkursowe*.

Działania w ramach ww. projektu trwały od 1.09.2019r. do 31.08.2022 r. Celem było wsparcie **180 rodzin** zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, poprzez utworzenie nowych miejsc świadczenia usług wsparcia.

W 2022 r. wsparciem w ramach projektu objętych było 115 rodzin, z czego wszystkie zakończyły udział zgodnie z zaplanowaną ścieżką. Realizowane działania projektowe ilustruje poniższa tabela.

Tabela 4. Działania zrealizowane w projekcie „Czas na rodzinę w 2022r.

Wyszczególnienie	Liczba zajęć	Liczba uczestników
Indywidualne poradnictwo psychologiczne (także w miejscu zamieszkania rodziny)	167	36
Indywidualne poradnictwo pedagogiczne (także w miejscu zamieszkania rodziny)	244	43
Indywidualne poradnictwo psychologiczne dla dzieci	127	17
Grupowa edukacja w formie cyklicznych warsztatów psychologicznych i pedagogicznych	52	34
Wsparcie grup samopomocowych w ramach „Kawiarenki dla rodziców”	48	65
Specjalistyczne poradnictwo grupowe w formie „Szkoły dla Rodziców”	5	50

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pile

Podkreślić należy, że wszystkie rodziny uczestniczące w projekcie były objęte wsparciem asystentów rodziny.

2.6. Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze wsparcia dzieci i rodzin

W realizacji zadań z zakresu wspierania rodzin z dziećmi, podobnie jak w poprzednich latach, ogromną rolę odegrały organizacje pozarządowe, które realizowały szereg zadań w oparciu o zawarte umowy.

Tabela 5. Działalność organizacji pozarządowych na rzecz rodzin z dziećmi w 2022r.

Zadanie	Realizator	Liczba uczestników
PLACÓWKA WSPARCIA DZIENNEGO		
Prowadzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i	Salezjańskie	12

młodzieży z terenu Piły w formie kół zainteresowań, wyjścia integracyjne i klub osiedlowy w dni wolne od nauki lub w godzinach popołudniowych w okresie styczeń -czerwiec i wrzesień – grudzień 2022r.	Stowarzyszenie Wychowania Młodzieży Piła, ul. św. Jana Bosko 1	
ZAJĘCIA REKREACYJNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY		
Organizacja działań na rzecz dzieci i młodzieży z terenu Piły promujących zdrowy styl życia połączonych z oddziaływaniem profilaktycznym mającym na celu ograniczenie podejmowania zachowań ryzykownych, polegających na stałych, systematycznych zajęciach rekreacyjnych oraz imprezach rekreacyjnych ogólnodostępnych dla wszystkich zainteresowanych w okresie od 01.06.2022 r. do 30.09.2022r.	Salezjańskie Stowarzyszenie Wychowania Młodzieży Piła, ul. św. Jana Bosko 1	392
Organizacja działań na rzecz dzieci i młodzieży z terenu Piły promujących zdrowy styl życia połączonych z oddziaływaniem profilaktycznym mającym na celu ograniczenie podejmowania zachowań ryzykownych, polegających na prowadzeniu pedagogiki ulicy połączonej z warsztatami w okresie od 01.06.2022 r. do 30.09.2022r.	Akcja Humanitarna „Życie” Piła, ul. Okrzei 4a	112
Organizacja działań na rzecz dzieci i młodzieży z terenu Piły promujących zdrowy styl życia połączonych z oddziaływaniem profilaktycznym mającym na celu ograniczenie podejmowania zachowań ryzykownych, polegających na prowadzeniu zajęć rekreacyjnych ogólnodostępnych dla wszystkich zainteresowanych w okresie od 01.06.2022 r. do 30.09.2022r.	Klub „Capoeira” Piła ul. Staffa 14	243
WYPOCZYNEK LETNI		
Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z terenu Piły, polegającego na organizacji półkolonii	Salezjańskie Stowarzyszenie Wychowania Młodzieży Piła, ul. św. Jana Bosko 1	30
Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z terenu Piły, polegającego na organizacji półkolonii	Stowarzyszenie Taneczne „Nie Bój Się Marzyć” Piła, ul. Ludowa 35	30

Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z terenu Piły, polegającego na organizacji półkolonii	Uczniowski Klub Sportowy MARIO Piła, ul. Dąbrowskiego 131	20
POZOSTAŁE		
Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych w obszarze profilaktyki uzależnień i zachowań ryzykownych – realizacja rekomendowanego programu „Unplugged”	Stowarzyszenie „Lawendowe Wzgórza” Szczecinek, ul. Kosińskiego 32/2	203

Źródło: dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pile

2.7. Pomoc finansowa dla rodzin z dziećmi

Kolejną formą wspierania rodzin z dziećmi były świadczenia pieniężne. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile wspierał rodziny różnymi rodzajami świadczeń pieniężnych, w tym z obszaru pomocy społecznej (np. zasiłkami okresowymi, zasiłkami celowymi, zasiłkami na zakup żywności itp.), pomocy materialnej dla uczniów, głównie w formie stypendiów szkolnych oraz świadczeniami rodzinnymi. Świadczenia pieniężne dla rodzin z dziećmi zestawiono w tabeli.

Tabela 6. Wybrane świadczenia pieniężne dla rodzin z dziećmi przyznane w 2022r.

Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Świadczenie wychowawcze	7712	11 932
Zasiłek rodzinny	1 375	2 629
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	407	569
Stypendia szkolne	406	543
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	243	252
Świadczenia rodzicielskie	218	223
Jednorazowe świadczenie wynikające z ustawy „Za życiem”	9	9

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pile

2.8. Pozostała działalność na rzecz rodzin z dziećmi

Poza wymienionymi wcześniej zadaniami Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile realizował również rządowy program *"Posiłek w szkole i w domu"*, który obejmował opłacanie posiłków, w tym dzieciom w szkołach i przedszkolach, przyznawanie posiłku osobom dorosłym, którzy nie mieli możliwości zapewnić go

sobie we własnym zakresie oraz przyznawanie zasiłku na zakup posiłku lub żywności.

Pomocą w formie posiłku dla dzieci w szkole i przedszkolu objęto **346** rodzin. Z posiłków skorzystało **191** dzieci w przedszkolach, **373** dzieci w szkołach (z tego na podstawie decyzji dyrektora jednostki oświatowej **58** dzieci).

Ponadto na rzecz rodzin z dziećmi o szczególnych potrzebach zdrowotnych świadczona była pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych. Przyznano je **6** dzieciom z **6** rodzin. Zakres specjalistycznych usług opiekuńczych każdorazowo dostosowany był do indywidualnych potrzeb dziecka. Usługi świadczone były przez specjalistów, w tym logopedów, psychologów, pedagogów. Pozostałe działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pile na rzecz rodzin z dziećmi przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 7. Pozostałe działania na rzecz rodzin i dzieci podejmowane w 2022 r. przez MOPS w Pile

Nazwa działania	Liczba działań	Liczba uczestników
Działania realizowane przez Ośrodek Wsparcia MOPS w Pile		
Udzielenie schronienia rodzinom z dziećmi, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • rodzice • dzieci 	x	31 13 18
Projekt socjalny „Komunikacja – im prościej tym lepiej”	12	19
Działania realizowane przez Klub Integracji Społecznej		
Projekt „Zawodowcy”, „Odkryj swój potencjał”, „Uwierz w siebie”		
Zajęcia: <ul style="list-style-type: none"> • integracyjne • edukacyjno-wychowawcze (edukacja zdrowotna) • z zakresu poszukiwania pracy • edukacyjno-wychowawcze (uzależnienia) 	21 42 21 30	55
Projekt „AS- Aktywni i Samodzielni”		

<ul style="list-style-type: none"> • konsultacje z terapeutą ruchowym • wsparcie asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej 	1 4	7 39
Projekty uzupełniające		
<ul style="list-style-type: none"> • Projekt „Eko aktywni i kreatywni” • Projekt „Alternatywa KIS” • Projekt „Pilska przyroda to nasza przygoda” • Spotkania w ramach Platformy Pracy – Invest Park • Spotkania doradcze w Wojewódzkim Urzędzie Pracy 	3 7 1 2 4	27 27 12 18 28
Program Aktywizacji Zawodowej i Społecznej Osób Uzależnionych		
Projekty socjalne		
<ul style="list-style-type: none"> • „Kochaj. Szanuj” • „Pułapka” • „Sens trzeźwego życia” • „Błędne koło” • „Alternatywa KIS” • „Przejmij kontrolę” 	3 4 3 4 7 4	31 25 21 20 27 23
Inne działania		
<u>5 grup samopomocowych:</u>		
1 dla mieszkańców Ośrodka Wsparcia MOPS w Pile	24	5
4 w ramach projektu „Czas na rodzinę”	48	65
<u>Kampanie</u>		
<ul style="list-style-type: none"> • „Postaw na rodzinę” • „Reaguj na przemoc” • „Dopalacze – powiedz stop” • „Przeciw pijanym kierowcom” 	4	-
<u>Zajęcia animacyjne</u>		
Animator podwórkowy – organizacja aktywności sportowych oraz gier i zabaw podwórkowych dla dzieci (2 animatorów x 76h)	20	40
<u>Zajęcia socjoterapeutyczne w świetlicach</u>	10	99

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pile

3. Wydatki w ramach realizacji celów Gminnego Programu Wspierania Rodziny Miasta Piły na lata 2020-2022

3.1. Wydatki związane z zatrudnieniem asystentów rodziny

W 2022r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej pracowało 14 asystentów rodziny (w tym 1 w ramach umowy na zastępstwo). Wynagrodzenia tej grupy zawodowej finansowane są przede wszystkim z budżetu gminy Piła, która jednakże pozyskuje również środki zewnętrzne na ten cel. W minionym roku środki te zostały pozyskane z następujących źródeł:

- ze środków z Funduszu Pracy w ramach resortowego programu pn. „Asystent rodziny na 2022 rok”,
- z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach realizacji projektu „Czas na rodzinę”.

Wydatki na zatrudnienie asystentów rodziny przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Wydatki na wynagrodzenia asystentów rodziny w 2022r.

Źródła finansowania	2022r.
• środki Funduszu Pracy w ramach programu „Asystent rodziny na 2022r.”	38 250,00 zł
• Projekt „Czas na rodzinę” (w ramach realizacji projektu sfinansowano wynagrodzenia 2 asystentów rodziny w okresie od 1.01.2022r. oo 31.08.2022r.)	73 351,39 zł
Budżet gminy	620 172,85 zł
OGÓLEM	731 774,24 zł

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pile

3.2. Wydatki gminy Piła na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

Wg stanu na 31.12.2022r. w pieczy zastępczej przebywało 179 dzieci ze 117 rodzin, za które gmina Piła zobowiązana była, ponosić częściową odpłatność, w tym:

- 140 dzieci z 98 rodzin umieszczonych było w rodzinach zastępczych,
- 39 dzieci z 23 rodzin umieszczonych było w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Wyżej wskazanych rodzin nie należy sumować, ponieważ w niektórych przypadkach dzieci pochodzące z jednej rodziny, umieszczone były w różnych formach

pieczy zastępczej.

W roku 2022r. w pieczy po raz pierwszy umieszczonych zostało **33** dzieci z **21** rodzin, w tym:

- **31** dzieci z **19** rodzin w rodzinach zastępczych,
- **2** dzieci z **2** rodzin w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

W 2022r. pieczę zastępczą opuściło **35** dzieci z **28** rodzin, w tym:

- **19** dzieci wróciło pod opiekę rodziców biologicznych,
- **5** dzieci zostało skierowanych do adopcji,
- **11** dzieci osiągnęło pełnoletność.

Wydatki gminy Piła na opiekę i wychowanie dzieci w rodzinach zastępczych oraz placówkach opiekuńczo - wychowawczych w 2022r. wyniosły łącznie **1 942 821, 03 zł**, z czego:

- **683 456,52 zł** – wydatki na utrzymanie dzieci w rodzinach zastępczych,
- **1 259 364,51 zł** – wydatki na utrzymanie dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Gmina Piła sfinansowała łącznie **1 659** świadczeń na utrzymanie dzieci w rodzinach zastępczych, w tym:

- **439** świadczeń z 10% odpłatnością, na kwotę **57 014,74 zł**,
- **293** świadczenia z 30% odpłatnością, na kwotę **109 170,52 zł**,
- **927** świadczeń z 50% odpłatnością na kwotę **517 271,26 zł**,

Przeciętny koszt jednego świadczenia na dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej wyniósł **411,97zł**.

Sfinansowanych zostało również **449** świadczeń na opiekę i wychowanie dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, w tym:

- **36** świadczeń z 10% odpłatnością ogółem na kwotę **19 364,72zł**,
- **11** świadczeń z 30% odpłatnością, na kwotę **15 762,99zł**,
- **402** świadczenia z 50% odpłatnością na kwotę **1 224 236,80zł**.

Przeciętny koszt pobytu dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej wyniósł **2 804,82 zł**.

Poprzez jedno świadczenie należy rozumieć **miesięczny** koszt gminy na utrzymanie jednego dziecka w rodzinie zastępczej, bądź w placówce opiekuńczo-

wychowawczej.

3.3. Pozostałe wydatki na realizację zadań z obszaru wsparcia rodziny

Pozostałe wydatki gminy Piła na realizację zadań z zakresu wsparcia rodziny szczegółowo ilustruje poniższa tabela.

Tabela 9. Wydatki gminy Piła na wsparcie rodzin w 2022r.

Lp.	Opis zadania	Kwota
1.	Wydatki poniesione na placówkę wsparcia dziennego (dotacja na prowadzenie placówki wsparcia dziennego przez Salezjańskie Stowarzyszenie Wychowania Młodzieży)	15 000,00 zł
2.	Zadania zlecone organizacjom pozarządowym w zakresie organizowania czasu wolnego dzieci i młodzieży (z wyłączeniem placówek wsparcia dziennego prowadzonych przez Salezjańskie Stowarzyszenie Wychowania Młodzieży)	103 370,00 zł
3.	Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży (zadanie zlecone organizacjom pozarządowym)	77 514,17 zł
4.	Dożywianie dzieci i młodzieży w ramach programu „POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU”	326 084,02 zł w tym ze środków własnych gminy 127 956,60 zł z dofinansowania 198 127,42 zł
5.	Stypendia szkolne	958 917,60zł
6.	Zasiłki szkolne	1 860 zł
7.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	2 532 580,52 zł
8.	Wydatki na zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	3 820 445,61 zł
9.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	252 000,00 zł
10.	Świadczenie wychowawcze	29 687 207,83 zł*

11.	Świadczenie rodzicielskie	1 337 688,70 zł
12.	Jednorazowe świadczenie wynikające z ustawy „Za życiem”	36 000,00zł
RAZEM		39 148 668,45zł

*Od 1.01.2022r. Zadania z zakresu świadczenia wychowawczego realizuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych. MOPS w Pile realizował wypłaty świadczeń przyznanych przez ośrodek lub wojewodę w ramach koordynacji świadczeń za okres do 31.05.2022r.

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pile

4. Osiągnięte rezultaty

Zadania z zakresu wspierania rodziny realizowane były w oparciu o *Gminny Program Wspierania Rodziny Miasta Piły na lata 2020-2022*. Osiągnięte rezultaty obrazuje poniższa tabela.

Tabela 10. Wskaźniki monitorowania realizacji programu i rezultaty osiągnięte w 2022r.

Wskaźnik	Rezultat
Liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,	593
Liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny w tym:	162
• liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do współpracy asystentem rodziny	13
Rodziny po raz pierwszy objęte asystą	33
Liczba dzieci w rodzinach objętych asystą	337
Liczba rodzin, u których została zakończona asysta	66
• w tym rodzin, które zrealizowały plan pracy z rodziną	33
Liczba rodzin, z których w 2022 r. dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej	31
Liczba rodzin biologicznych, z których dzieci są umieszczone w pieczy zastępczej, objętych wsparciem asystentów rodziny	42
Liczba dzieci w pieczy zastępczej, z których rodzinami jest prowadzona praca	73
Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, za które Gmina Piła ponosi odpłatność (wg stanu na 31.12.2022r.)	179
Liczba dzieci, które wróciły z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych, za które Gmina Piła ponosiła odpłatność	13
Liczba dzieci, które wróciły z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych współpracujących z asystentem rodziny	7

Liczba indywidualnych planów pomocy dla rodziny mających problemy opiekuńczo-wychowawcze	230
Liczba ocen okresowych sytuacji rodziny	369
Liczba placówek wsparcia dziennego	1
Liczba dzieci uczęszczających na zajęcia w placówkach wsparcia dziennego	12
Liczba grup wsparcia i grup samopomocowych	4
Liczba rodzin biorących udział w przedsięwzięciach realizowanych w ramach działalności edukacyjnej MOPS w Pile oraz projekcie „Czas na rodzinę”, w tym biorących udział w:	53
• konsultacjach specjalistycznych	34
• zajęciach i warsztatach	65
• spotkaniach grup samopomocowych	50
• szkole dla rodziców	
Liczba projektów finansowanych z EFS	2
Liczba organizacji pozarządowych prowadzących działania na rzecz wsparcia rodziny, którym gmina zleciła realizację zadań	6
Liczba działań zleconych do organizacji NGO	8
Liczba szkoleń, warsztatów i superwizji, w których uczestniczyli asystenci rodziny i pracownicy socjalni	38

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pile

5. Planowane działania i potrzeby związane z ich realizacją

Rok 2023 będzie kolejnym rokiem, w którym kontynuowane będą działania w zakresie wspierania rodzin z dziećmi, mające na celu poprawę ich sytuacji życiowej oraz społecznego funkcjonowania. Działania te, realizowane będą w oparciu o opracowany Gminny Program Wspierania Rodziny Miasta Piły na lata 2023-2025 i obejmować będą różne formy wsparcia, zarówno o charakterze pieniężnym (w tym w postaci zasiłków z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych oraz pomocy materialnej dla uczniów), jak też specjalistycznego poradnictwa i pracy socjalnej. Szczególną rolę

w realizacji wsparcia rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi będą pełnił asystenci rodziny, do zadań których należy w szczególności udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi. Mając na względzie liczbę rodzin, które rokrocznie korzystają z pomocy społecznej z powodu problemów opiekuńczo-wychowawczych oraz bezradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, zasadnym jest systematyczne powiększanie zespołu ds. asysty rodzinnej o nowych asystentów, by obejmować asystą rodzinną kolejne rodziny wymagające wsparcia. W tym miejscu warto podkreślić, że działania asystenta rodziny mają przede wszystkim charakter prewencyjny (tzn. zapobiegają w wielu przypadkach konieczności umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej), jak również naprawczy w przypadku, gdy dzieci są już umieszczone w pieczy zastępczej.

Istotną rolę we wspieraniu rodzin pełnią także organizacje pozarządowe, które realizują zadania zlecone przez gminę, w tym np. prowadzenie placówki wsparcia dziennego, zajęcia rekreacyjne oraz letni wypoczynek dla dzieci i młodzieży.

Należy w tym miejscu wspomnieć, że dla prawidłowej realizacji zadań niezbędne jest ciągle doskonalenie kompetencji kadr, w tym w szczególności asystentów rodziny i pracowników socjalnych.

Na realizację wyżej opisanych przedsięwzięć niezbędne będzie zapewnienie środków finansowych, zarówno pochodzących z budżetu gminy, jak również z dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł, m.in. funduszy zewnętrznych, w tym rządowych, pozarządowych, programów celowych i funduszy unijnych.

Spis wykresów

Wykres 1. Dane o rodzinach objętych wsparciem asystentów rodziny

Wykres 2. Powody zakończenia asysty w 2022r.

Spis tabel

Tabela 1. Typy rodzin objętych asystą w 2022r.

Tabela 2. Inne działania w zakresie wspierania rodziny podejmowane przez asystentów rodziny

Tabela 3. Udział asystentów rodziny i pracowników socjalnych w szkoleniach i konferencjach w 2022r.

Tabela 4. Nieodpłatne specjalistyczne poradnictwo realizowane w MOPS w Pile w 2022r.

Tabela 5. Działalność organizacji pozarządowych na rzecz rodzin z dziećmi w 2022r.

Tabela 6. Wybrane świadczenia pieniężne dla rodzin z dziećmi przyznane w 2022r.

Tabela 7. Pozostałe działania na rzecz rodzin i dzieci podejmowane w 2022r.

Tabela 8. Wydatki na wynagrodzenia asystentów rodziny w 2022r.

Tabela 9. Wydatki gminy Piła na wsparcie rodzin w 2022r.

Tabela 10. Wskaźniki monitorowania realizacji programu i rezultaty osiągnięte w 2022r.